

RP 135/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 26 a och 35 § i lagen om grundläggande utbildning

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om grundläggande utbildning ändras så att förskoleundervisningen blir obligatorisk. Enligt förslaget ska barnen året innan läroplikten uppkommer delta i ettårig förskoleundervisning eller i annan verksamhet genom vilken målen för förskoleundervisningen uppnås.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2015 och avses bli behandlad i samband med den. Propositionens ekonomiska konsekvenser beaktas i den kompletterande budgetpropositionen.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2015. Den tillämpas från ingången av augusti 2015.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis	3
Kommunens skyldighet att ordna förskoleundervisning	3
Barnens rätt till förskoleundervisning	4
Målet för förskoleundervisningen	4
Förskoleundervisningens omfattning	5
Undervisningsgrupperna inom förskoleundervisningen	5
2.2 Bedömning av nuläget	6
Deltagande i förskoleundervisning	6
Utvärdering av kvaliteten på förskoleundervisningen	7
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	7
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	7
4.1 Konsekvenser för barnen	7
4.2 Ekonomiska konsekvenser	8
4.3 Konsekvenser för myndigheterna	9
4.4 Samhälleliga konsekvenser	10
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	10
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	10
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats	10
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER	11
DETALJMOTIVERING	12
1 LAGEN OM GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING	12
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	13
2.1 Förordningen om grundläggande utbildning	13
2.2 Grunderna för förskoleundervisningens läroplan	13
3 IKRAFTTRÄDANDE	13
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	13
LAGFÖRSLAG	15
Lag om ändring av 26 a och 35 § i lagen om grundläggande utbildning	15
BILAGA	16
PARALLELLTEXT	16
Lag om ändring av lagen om grundläggande utbildning	16

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

I regeringsprogrammet för statsminister Jyrki Katainens regering står det att tillgänglig småbarnsfostran och förskoleundervisning av god kvalitet ska garanteras hela åldersklassen. Frågan om att göra förskoleundervisningen förpliktande ska enligt programmet utredas i syfte att säkra att undervisningen når hela åldersklassen. I programmet står det vidare att förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen ska utvecklas som en gemensam undervisning som tryggar jämlika förutsättningar för hela åldersklassen.

Enligt utvecklingsplanen Utbildning och forskning 2011—2016, som utgör en precisering av regeringsprogrammet, ska förskoleundervisningen utvecklas i form av undervisning som är enhetlig för hela årsklassen och som tryggar lika möjligheter. Före utgången av 2012 ska man utreda möjligheterna att göra förskoleundervisningen obligatorisk i syfte att garantera att hela årsklassen deltar i en pedagogiskt högklassig småbarnsfostran.

Regeringen enades den 29 augusti 2013 om ett strukturpolitiskt program för att stärka förutsättningarna för ekonomisk tillväxt och åtgärda hållbarhetsunderskottet i den offentliga ekonomin. Enligt programmet ska förskolan göras obligatorisk för att barn ska ha mer jämlika förutsättningar för lärande när de börjar i grundskolan.

Genom denna proposition med förslag till lag om ändring av lagen om grundläggande utbildning nås målet i regeringsprogrammet, utvecklingsplanen för utbildning och forskning och regeringens strukturpolitiska program att göra förskoleundervisningen obligatorisk för hela årsklassen.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Lagen om grundläggande utbildning (628/1998) innehåller bestämmelser om grundläggande utbildning och läroplikt. Dessutom föreskrivs det i lagen om den för-

skoleundervisning som i regel ges året innan läroplikten uppkommer.

Förskoleundervisning ordnas i hela Finland både på daghem och i grundskolor. I 1 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning föreskrivs det att om förskoleundervisning enligt den lagen ordnas på en sådan dagvårdsplats som avses i 1 § 2 eller 3 mom. i lagen om barndagvård (36/1973) tillämpas på förskoleundervisningen dessutom, om inte något annat bestäms i lagen om grundläggande utbildning eller i en förordning med stöd av den, vad som bestäms i lagen om barndagvård eller i en förordning med stöd av den. Till lagen om barndagvård har det fogats en 1 a § (1290/1999), som gäller tillämpning av lagen om grundläggande utbildning eller en förordning med stöd av den på förskoleundervisning som ordnas på en dagvårdsplats, och en 11 b §, som föreskriver att man när dagvård ordnas ska se till att barn i dagvård har möjlighet att delta i förskoleundervisning enligt 1 a §.

Kommunens skyldighet att ordna förskoleundervisning

Förskolereformen trädde i kraft stegvis med början den 1 augusti 2000. Då fick kommunerna börja ordna förskoleundervisning utan tillstånd av undervisningsministeriet. Kommunernas skyldighet att ordna förskoleundervisning och barnens subjektiva rätt till förskoleundervisning trädde i kraft ett år senare, den 1 augusti 2001. Målet för reformen var att så många som möjligt i 6-åringarnas årskull skulle omfattas av systematisk förskoleundervisning. Kommunerna har allt sedan 1999 varit skyldiga att ordna förskoleundervisning för barn som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning.

Bestämmelser om kommunens skyldighet att för barn i läropliktsåldern som bor på kommunens område ordna grundläggande utbildning samt förskoleundervisning året innan läroplikten uppkommer finns i 4 § i lagen om grundläggande utbildning. Kommunen är dessutom skyldig att ordna förskoleundervisning det år läroplikten uppkommer

för barn som omfattas av sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. och för barn som enligt 27 § inleder den grundläggande utbildningen ett år senare än vad som bestämts.

De tjänster som avses i lagen om grundläggande utbildning kan kommunen ordna själv eller i samråd med andra kommuner. Statsrådet kan bevilja offentliga och privata serviceproducenter som avses i 7 och 8 § tillstånd att anordna utbildning som avses i den lagen. Enligt 4 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning kan kommunen dock också skaffa tjänster som gäller förskoleundervisning av en offentlig eller privat serviceproducent som saknar tillstånd enligt 7 eller 8 § i den lagen att ordna utbildning. Kommunen svarar för att de tjänster som den skaffar ordnas enligt lagen om grundläggande utbildning.

Barnens rätt till förskoleundervisning

Enligt 26 a § i lagen om grundläggande utbildning har ett barn rätt att få förskoleundervisning året innan läroplikten uppkommer.

Om ett handikapp eller en sjukdom hos barnet medför att de mål som ställts för den grundläggande utbildningen uppenbarligen inte kan nås under nio år, blir barnet enligt 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning läropliktigt det år då det fyller sex år, och läroplikten fortgår i 11 år (förlängd läroplikt).

Enligt 26 § 1 mom. ska ett barn som omfattas av förlängd läroplikt delta i förskoleundervisning som ordnas det år läroplikten börjar. Barn som omfattas av förlängd läroplikt har rätt att inleda förskoleundervisningen som femåringar.

Bestämmelser om inledande av utbildning vid annan tidpunkt finns i 27 §. Enligt den paragrafen har ett barn som enligt psykologisk och vid behov även medicinsk utredning har förutsättningar att klara av studierna rätt att inleda den grundläggande utbildningen ett år tidigare än vad som bestäms. Med stöd av sådan utredning kan en utbildningsanordnare också ge ett barn tillstånd att inleda den grundläggande utbildningen ett år senare än vad som bestämts.

Enligt 26 a § har barn som omfattas av förlängd läroplikt och barn som enligt 27 § inleder den grundläggande utbildningen ett år senare än vad som bestämts rätt till förskoleundervisning också det år läroplikten uppkommer. Däremot har ett barn som i enlighet med 27 § inleder den grundläggande utbildningen ett år tidigare än vad som bestäms ingen subjektiv rätt att också inleda förskoleundervisningen ett år tidigare än vad som bestäms, dvs. i praktiken det år barnet fyller fem år.

Elevens vårdnadshavare beslutar om deltagande i förskoleundervisningen, utom i fråga om barn som omfattas av förlängd läroplikt. Bestämmelser om förfarandet vid ansökan till förskoleundervisning utfärdas vid behov genom förordning. Enligt 6 § i lagen om grundläggande utbildning ska det när förskoleundervisning ordnas dessutom beaktas att de barn som deltar i undervisningen har möjlighet att utnyttja dagvårdsservice.

Målet för förskoleundervisningen

Enligt 2 § i lagen om grundläggande utbildning är målet för den utbildning som avses i den lagen att stödja elevernas utveckling till humana människor och etiskt ansvarskännande samhällsmedlemmar samt att ge dem sådana kunskaper och färdigheter som de behöver i livet. Målet för förskoleundervisningen är dessutom att som en del av småbarnsfostran förbättra barnens förutsättningar för inläring. I 2 mom. anges det att utbildningen ska främja bildningen och jämlikheten i samhället och elevernas förutsättningar att delta i utbildning och att i övrigt utveckla sig själva under sin livstid. Utbildningens mål är enligt 3 mom. vidare att säkerställa att undervisning ges på lika villkor i tillräcklig utsträckning i hela landet.

Enligt 3 § i lagen om grundläggande utbildning iakttas vid utbildningen enhetliga grunder i hela landet enligt vad som bestäms i den lagen. Utbildningen ska ordnas så att elevernas ålder och förutsättningar beaktas och så att elevernas sunda uppväxt och utveckling främjas. Utbildningen ska genomföras i samarbete med hemmen.

I 14 § 1 mom. föreskrivs det att statsrådet beslutar om de allmänna riksomfattande må-

len för den utbildning som avses i lagen samt om hur den tid som används för grundläggande utbildning ska fördelas mellan undervisning i olika ämnen, ämnesgrupper och elevhandledning (timfördelning).

Enligt paragrafens 2 mom. beslutar Utbildningsstyrelsen om målen för och det centrala innehållet i den grundläggande utbildningens olika läroämnen, ämneshelheter, elevhandledningen och annan undervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning samt om de centrala principerna för samarbetet mellan hemmet och skolan och för elevvården och om målen för den elevvård som hör till undervisningsväsendet (grunderna för läroplanen).

I 3 mom. anges det att undervisningsministeriet i samråd med social- och hälsovårdsministeriet i fråga om förskoleundervisningen bereder det beslut som gäller timfördelningen och som avses i 1 mom. I fråga om förskoleundervisningen, elevvården samt samarbetet mellan hemmet och skolan bereds det beslut som gäller grunderna för läroplanen och som avses i 2 mom. av Utbildningsstyrelsen i samråd med Institutet för hälsa och välfärd.

Utbildningsstyrelsen fastställde den 2 december 2010 grunderna för förskoleundervisningens läroplan. Enligt dem är förskoleundervisningens centrala uppgift att främja gynnsamma förutsättningar för barnet att växa, utvecklas och lära sig. Barnets fysiska, psykiska, sociala, kognitiva och emotionella utveckling ska stödjas och följas upp och eventuella svårigheter förebyggas. Ett syfte med förskoleundervisningen är bl.a. att barnens positiva självuppfattning ska förstärkas och deras intresse för och förmåga att inhämta kunskaper utvecklas. De ska kunna ta till sig baskunskaper och basfärdigheter från lärandets olika delområden utgående från sin ålder och sina individuella förutsättningar. Lärande genom lek är centralt. Ett mål är att barnen ska lära sig att förstå gruppens betydelse i lärandeprocessen och att deras förmåga att handla som ansvarsfulla medlemmar av gemenskapen ska förstärkas. Ett annat mål är att barnens språkliga och kulturella identitet samt deras förmåga att uttrycka sig mångsidigt ska förstärkas och utvecklas.

Statsrådet utfärdade den 28 juni 2012 en förordning om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen (422/2012). I förordningen anges de allmänna riksomfattande målen för förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen, påbyggnadsundervisningen och den förberedande undervisning som ordnas för invandrare inför den grundläggande utbildningen.

Utbildningsstyrelsen har utifrån statsrådets förordning inlett en beredning av grunderna för läroplanen med tanke på förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och påbyggnadsundervisningen. Grunderna för förskoleundervisningens, den grundläggande utbildningens och påbyggnadsundervisningens läroplan ska vara klara vid utgången av 2014. De lokala läroplaner som har utarbetats enligt de nya grunderna för läroplanen ska godkännas så att man kan övergå till att undervisa enligt dem från ingången av det läsår som börjar den 1 augusti 2016.

Förskoleundervisningens omfattning

Enligt 9 § i lagen om grundläggande utbildning omfattar förskoleundervisningen ett år. Förskoleundervisningen kan omfatta två år i specialundervisning för elever som omfattas av förlängd läroplikt samt med tillstånd av det behöriga ministeriet i sådan undervisning på främmande språk som avses i 10 § 4 mom. i lagen om grundläggande utbildning.

I 3 § i förordningen om grundläggande utbildning (852/1998) föreskrivs det om utbildningens omfattning per år och per vecka. Enligt den paragrafen ges förskoleundervisning under minst 700 timmar per år. Enligt 4 § i förordningen får elevens arbetsdag i förskoleundervisningen omfatta högst fem lektioner.

Undervisningsgrupperna inom förskoleundervisningen

Enligt 30 § i lagen om grundläggande utbildning har den som deltar i utbildning under arbetsdagarna rätt att få undervisning enligt läroplanen, elevhandledning och tillräckligt stöd för inläring och skolgång genast

när behov uppstår. I 2 mom. föreskrivs det att undervisningsgrupperna ska sammanställas så att målen i läroplanen kan nås i undervisningen.

Enligt 26 a § 3 mom. utfärdas bestämmelser om bildandet av undervisningsgrupper i förskoleundervisningen vid behov genom förordning.

Närmare bestämmelser om bildandet av undervisningsgrupper finns i 2 § i förordningen om grundläggande utbildning. Enligt den paragrafen bildas undervisningsgrupperna utgående från årskurserna. Om ändamålsenliga undervisningsarrangemang kräver det, kan elever i olika årskurser samt i förskole- och påbyggnadsundervisning dock undervisas i samma undervisningsgrupp eller meddelas undervisning tillsammans med en annan skolas eller läroanstalts elever. I förordningen finns det närmare bestämmelser om gruppstorleken för elever som omfattas av förlängd läroplikt eller som har mycket grava utvecklingsstörningar.

De som deltar i förskoleundervisning har enligt 32 § i lagen om grundläggande utbildning också rätt till transporter. De barn som har förlängd läroplikt har också rätt till in kvartering enligt 33 §, om skolresan inte kan ordnas i enlighet med 32 §.

2.2 Bedömning av nuläget

Deltagande i förskoleundervisning

Enligt Statistikcentralen deltog 59 671 barn i förskoleundervisning 2013. Denna siffra innefattar utöver 6-åringar också 5- och 7-åringar som får förskoleundervisning. I Finland deltar ungefär två procent av barnen i 6-åringarnas årskull (2012 cirka 1 208 barn) inte i förskoleundervisning. I detta antal ingår inte de barn som börjar i grundskolan ett år tidigare. År 2013 fanns det i årskurs 1 inom den grundläggande utbildningen 242 sådana 6-åringar som inledde grundskolan ett år tidigare. År 2012 var motsvarande antal 290. År 2012 deltog 59 604 barn i förskoleundervisningen. Av dem fick 73,4 procent både förskoleundervisning och dagvårdstjänster 2012.

I ett nationellt perspektiv ordnas förskoleundervisning till största delen i anslutning till

dagvården. År 2013 deltog 47 895 av barnen i den förskoleundervisning som ordnades inom dagvården och 11 776 i den förskoleundervisning som ordnades i grundskolan. En indelning enligt kommuntyp visar att förskoleundervisning i stadsliknande kommuner klart mest ordnas i anslutning till dagvården. I mer landsortsbetonade kommuner ordnas förskoleundervisning mest i anslutning till den grundläggande utbildningen. Vem som ordnar förskoleundervisningen och var den ordnas anses på det hela taget inte ha någon nämnvärd inverkan på förskoleundervisningens kvalitet.

Statsrådet kan med stöd av 7 och 8 § i lagen om grundläggande utbildning bevilja offentliga och privata serviceproducenter tillstånd att ordna förskoleundervisning. År 2014 finns det sammanlagt 54 anordnare av grundläggande utbildning som dessutom har rätt att ordna förskoleundervisning. År 2013 deltog 703 barn i förskoleundervisning vid privata skolor, 193 barn i förskoleundervisning vid statliga skolor och 31 barn i förskoleundervisning vid universitetens övnings-skolor.

Undervisnings- och kulturministeriet gav den 20 december 2012 docenterna Jarmo Kinno och Tuire Palonen i uppdrag att göra en utredning om obligatorisk förskoleundervisning. Enligt utredarna finns det många olika orsaker till att ett barn inte deltar i förskoleundervisning. Enligt kommunstatistiken deltar i de flesta små och medelstora kommuner alla barn i förskoleundervisningen för 6-åringar. Utredningen visar att deltagandet är mindre i stora kommuner, dvs. i Finlands största städer.

Enligt utredarna är det svårt att i siffror uppskatta orsakerna till att barn inte deltar i förskoleundervisning. Av de ca 1 500 barn som inte deltar i förskoleundervisning 1) vill man hålla en del hemma där de vårdas eller undervisas av de egna föräldrarna eller av någon annan, 2) är en del i privat dagvård som saknar en grupp för avgiftsfri förskoleundervisning, 3) är en del utomlands med sina föräldrar, 4) kan alla inte tillhandahållas förskoleundervisning på sitt hemspråk, 5) har vissa oskäligt lång väg till förskoleundervisningen, 6) får alla inte tillräcklig information om förskoleundervisningen, och 7) är en del

6-åringar redan i skolan eller omfattas av förlängd läroplikt.

Utvärdering av kvaliteten på förskoleundervisningen

Rådet för utbildningsutvärdering gjorde 2010—2011 en utvärdering av kvaliteten på förskoleundervisningen. Enligt den är förskoleundervisningen i genomsnitt av tämligen god kvalitet. Det visade sig dock att kvaliteten varierar beroende på region och kommundyp. Kvaliteten varierar i synnerhet mellan de enheter som ger förskoleundervisning. Vem som ordnar förskoleundervisningen har ingen betydande inverkan på dess kvalitet. Enligt utvärderingen är förskoleundervisningens tillgänglighet god.

En mycket stor del av de finländska förskollärarna har redan länge varit formellt behöriga att ge undervisning inom ramen för den uppgift de sköter. I så gott som alla förskolegrupper som deltog i utvärderingen (99 %) fanns det minst en formellt behörig lärare. Enligt Statistikcentralens insamling av data om lärare 2013 var 95,1 procent av lärarna inom den förskoleundervisning som ordnades inom den grundläggande utbildningen formellt behöriga.

Enligt den utvärdering av kvaliteten på förskoleundervisningen som rådet för utbildningsutvärdering gjorde främjas barnens förutsättningar att växa, utvecklas och lära sig mycket väl inom förskoleundervisningen. Barnen trivs bra med förskoleundervisningen och är motiverade att lära sig. Också vårdnadshavarna är nöjda med förskoleundervisningen.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det en sådan ändring i lagen om grundläggande utbildning att förskoleundervisningen blir obligatorisk. Enligt förslaget ska barnen året innan läroplikten uppkommer delta i ettårig förskoleundervisning eller i annan verksamhet genom vilken målen för förskoleundervisningen uppnås.

I 35 § i lagen om grundläggande utbildning föreskrivs om elevens skyldigheter. Enligt

paragrafens 1 mom. ska en elev delta i den grundläggande utbildningen om han eller hon inte av särskilda skäl tillfälligt har fått befrielse. Det föreslås att ordalydelsen i momentet ändras så att eleven ska delta i utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning om han eller hon inte av särskilda skäl tillfälligt har fått befrielse.

Eftersom en kommun redan för närvarande kan ordna förskoleundervisning genom att köpa dessa tjänster av en offentlig eller privat serviceproducent som saknar tillstånd enligt 7 eller 8 § i lagen om grundläggande utbildning att ordna utbildning, medför propositionen inget behov av att ändra rådande praxis i fråga om tillstånd att ordna förskoleundervisning.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Konsekvenser för barnen

Enligt 2 § i lagen om grundläggande utbildning är målet för utbildningen att stödja elevernas utveckling till humana människor och etiskt ansvarskännande samhällsmedlemmar samt att ge dem sådana kunskaper och färdigheter som de behöver i livet. Målet för förskoleundervisningen är dessutom att som en del av småbarnsfostran förbättra barnens förutsättningar för inläring.

Enligt 5 § i statsrådets förordning om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen har förskoleundervisningen som särskilt mål att i samarbete med hemmen och vårdnadshavarna främja barnets utvecklings- och inlärningsförutsättningar samt att stärka barnets sociala färdigheter och sunda självkänsla med hjälp av lek och positiva inläringserfarenheter.

Högklassig förskoleundervisning främjar barnets balanserade uppväxt, utveckling och inläring. Förskoleundervisningen stöder och följer barnets fysiska, psykiska, sociala, kognitiva och emotionella utveckling och förebygger eventuella svårigheter. Om barnen regelbundet varje dag deltar i förskoleundervisning blir det lättare att nå dessa mål, och barnen garanteras lika möjligheter att lära sig och att utvecklas.

Inom förskoleundervisningen ska undervisningen och fostran ordnas i samarbete med hemmen och vårdnadshavarna, så att barnet får den undervisning och handledning och det stöd som det behöver för sin utveckling och sina behov. Arbetet ska grunda sig på aktiv, lekfull handledning i grupp och individuellt som utgår från barnets egen utvecklingsnivå. Förskoleundervisningen främjar barnets färdigheter att lära sig nya saker och stöder barnets kognitiva, särskilt språkliga, och socioemotionella utveckling. För ett barn i förskoleåldern är positiva upplevelser och känslomässiga relationer, växelverkan, möjligheten att fungera tillsammans med andra samt motion och lek viktiga förutsättningar för lärandet.

Förskoleundervisningen skapar en god grund för barnets skolstart och för livslångt lärande, utan att barndomens unika egenvärde glöms bort. Ett viktigt led i förskoleundervisningen är att ge en kontinuitet som underlättar skolstarten. Om förskoleundervisningen görs obligatorisk blir det möjligt för barnet att regelbundet delta i förskoleundervisning i grupp. Dessutom tillgodoses barnets rätt att lära sig och att utveckla sina inlärningsfärdigheter innan det övergår till grundläggande utbildning. Obligatorisk förskoleundervisning stöder barnets övergång från småbarnspedagogik till grundläggande utbildning.

Barnen i Finland deltar mindre i gruppverksamhet före förskoleåret än barnen i de övriga nordiska länderna. Det är viktigt att delta i förskoleundervisning särskilt för de barn som inte har deltagit i gruppverksamhet före sex års ålder.

Förskoleundervisningen är ytterst viktig för barn med en annan språklig och kulturell bakgrund. Inom förskoleundervisningen är det möjligt att stödja barnens inläring av finska eller svenska och i ett vidare perspektiv också deras integration i samhället. Förskoleundervisningen stöder bildandet av kamratrelationer och deltagandet i gruppverksamhet.

I enlighet med 30 § i lagen om grundläggande utbildning har ett barn som deltar i förskoleundervisning rätt att få tillräckligt stöd för inläring genast när behov uppstår. Om förskoleundervisningen blir obligatorisk

blir det lättare att tidigt upptäcka ett barns behov av stöd och att ge stöd för att förebygga inläringssvårigheter. Det regelbundna stödet för barnet att lära sig och att utvecklas som obligatorisk förskoleundervisning möjliggör främjar barnets välmående som helhet och minskar risken för marginalisering. Ett obligatorium garanterar att det stöd som barnet behöver för att lära sig och utvecklas fortsätter vid övergången från småbarnspedagogik till grundläggande utbildning.

4.2 Ekonomiska konsekvenser

Förskoleundervisningen finansieras i enlighet med lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009). Reformen leder inte till någon nämnvärd ökning av statens eller kommunernas kostnader.

Största delen av statsandelsfinansieringen av förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen slogs vid ingången av 2010 ihop till en del av den statsandel för kommunal basservice som finansministeriet administrerar. Statsandelen bestäms enligt antalet 6—15-åringar i kommunen. Statsandelarna till kommunerna betalas utifrån storleken på 6-åringarnas hela årskull, med beaktande av höjningskoefficienterna.

Statsandelen bestäms enligt de faktiska kostnaderna för serviceproduktionen. Om de cirka två procent av barnen som för närvarande inte deltar i förskoleundervisning i fortsättningen deltar i och med att undervisningen blir obligatorisk, har detta en viss inverkan på kommunernas kostnadsunderlag när det gäller förskoleundervisningen. De barn som t.ex. bor utomlands eller som börjar skolan tidigare leder dock inte till fler barn inom förskoleundervisningen och påverkar inte heller kostnadsunderlaget. Utgifterna för att ordna förskoleundervisning ökar i de kommuner där det finns fler barn som inte har deltagit i förskoleundervisningen. Eftersom lagen om grundläggande utbildning saknar bestämmelser om gruppstorleken inom förskoleundervisningen, kan dessa cirka två procent av barnen i regel placeras i redan befintliga grupper. Kostnader uppkommer på grund av måltider och transportkostnader.

När förskoleundervisningen blir obligatorisk kommer det dock att finnas barn som

inte deltar i undervisningen. Dessa är t.ex. sådana barn som redan nu börjar på första klass inom den grundläggande utbildningen som sexåringar, barn som är utomlands, barn som får privat dagvård och barn som av andra orsaker får hemundervisning.

En uppskattning är att ca 500 barn av de 2 procent som inte deltar i förskoleundervisningen kommer att delta i undervisningen i fortsättningen, i och med att förskoleundervisningen blir obligatorisk. Sålunda bedöms kostnaderna uppgå till sammanlagt ca 400 000 euro, varav statsandelen (25,42 %) bedöms uppgå till ca 102 000 euro. Kostnaderna består av transportkostnader och måltidskostnader. Det att förskoleundervisningen blir obligatorisk medför ingen ny uppgift för kommunen. Det föreslås att kostnaderna betalas under moment 28.90.30 i statsbudgeten (statsandel till kommunerna för ordnande av basservice). Det föreslås att ett motsvarande anslag överförs till moment 28.90.30 (statsandel till kommunerna för ordnande av basservice) från moment 29.10.01 (omkostnader för statlig allmänbildande utbildning). Kostnaderna kommer att beaktas i den kompletterande budgetpropositionen.

När det gäller de barn som på grund av obligatoriet övergår till förskoleundervisning från privat dagvård kan det bli besparingar i anslutning till stödet för privat vård av barn.

På det hela taget leder reformen inte till några betydande ökning av kostnaderna inom statens eller kommunernas ekonomi. Förskoleundervisningen kan, som en ypperlig förebyggande åtgärd, rentav anses leda till att statens och kommunernas kostnader minskar i framtiden. Högklassig förskoleundervisning för hela årskullen har en förebyggande verkan i synnerhet för de barn som har det allra sämsta utgångsläget. Genom att förutse stödbehovet hos barn med inlärningssvårigheter eller risk för marginalisering kan man i tid anvisa barnet stödtjänster senast ett år innan barnet börjar skolan.

4.3 Konsekvenser för myndigheterna

Om förskoleundervisningen blir obligatorisk för hela årskullen medför det inga stora

ändringar i myndigheternas verksamhet. Förskoleundervisningen är en del av undervisningsväsendet. Kommunerna har redan nu en skyldighet att ordna förskoleundervisning. Eftersom en kommun redan för närvarande kan ordna förskoleundervisning genom att köpa dessa tjänster av en offentlig eller privat serviceproducent som saknar tillstånd enligt 7 eller 8 § i lagen om grundläggande utbildning att ordna utbildning, medför propositionen inget behov av att bevilja nya tillstånd att ordna utbildning.

Förskoleundervisningens tillgänglighet är god. Den är uppbyggd kring ett nationellt sett heltäckande nätverk av daghem och skolor. Det kan förespråkas att båda utnyttjas också i fortsättningen. Förskoleundervisningen bör göras obligatorisk på ett sådant sätt att det nuvarande förskolesystemet inte börjar fungera sämre eller att kvaliteten på det praktiska genomförandet av förskoleundervisningen inte försämras.

Genom förslaget stärks kontinuiteten i samarbetet mellan dagvård, förskoleundervisning och grundläggande utbildning med målet att ge barnet en helgjuten uppväxt och lärostig. När förskoleundervisningen ordnas och ges bör man beakta målen för och innehållet i dels den övriga småbarnspedagogiken, dels den grundläggande utbildningen. Det är skäl att effektivisera samarbetet mellan de enheter som ger förskoleundervisning och grundläggande undervisning i de första årskurserna och de myndigheter som ansvarar för dessa enheters verksamhet. På så sätt kan man stödja barnets skolstart och övergång från förskoleundervisning till grundläggande utbildning. Dessutom är samarbetet inom förskoleundervisningen med den övriga småbarnspedagogiken, social- och hälsovårdsväsendet och andra aktörer som stöder barnets uppväxt och utveckling viktigt för att man ska kunna stödja barnets välmående och lärande som helhet.

Rätten till dagvårdstjänster för de barn som får förskoleundervisning har tryggats i lag. Om förskoleundervisningen blir obligatorisk bör man också i fortsättningen se till att de barn som deltar i den har möjlighet att utnyttja dagvårdstjänster.

År 2010 hade lite mer än sju procent av barnen i dagvård behov av dygnetruntvård.

Med detta avses dagvård som tillhandahålls på kvällar, nätter och/eller veckoslut på grund av föräldrarnas arbets- eller studietider. Utbildningsanordnaren ska se till att förskoleundervisningen för barn som får dygnetruntvård ordnas med tanke på barnets bästa, så att barnets dag i förskola och vård inte blir oskäligt lång.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Utbildningspolitiskt sett är obligatorisk förskoleundervisning en viktig reform som tryggar en grund för lärande på lika villkor på den första nivån inom utbildningssystemet. Högklassig förskoleundervisning ökar jämlikheten inom utbildningen och minskar marginaliseringen.

Barnen i hela årskullen kan anses dra nytta av god förskoleundervisning. Förskoleundervisning av hög kvalitet har en förebyggande verkan i synnerhet för de barn som har det allra sämsta utgångsläget. Denna förebyggande verkan är av särskilt stor betydelse för barn med svaga förutsättningar att delta i skolarbetet. I bästa fall kan obligatorisk förskoleundervisning förebygga barnens tidiga marginalisering. Obligatorisk förskoleundervisning möjliggör ett enhetligare och mer planmässigt och bestående stöd för verksamheten och för jämlikheten inom utbildningen.

Förskoleundervisningen hänger nära samman med den övriga småbarnspedagogiken och med de första årens undervisning inom den grundläggande utbildningen. Förskoleundervisningen ger en god grund för skolstarten och barnets fortsatta liv. Obligatorisk förskoleundervisning ger kontinuitet inom dagvårdstjänsterna, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen när det gäller möjligheten att få högklassig undervisning och att växa. Pedagogisk och didaktisk kontinuitet underlättar små barns övergång från familjen till småbarnspedagogik och från ett utbildningsstadium till nästa. Det är av största betydelse att utveckla samarbetet vid övergången mellan dagvård, förskoleundervisning och grundläggande utbildning för att kunna garantera kontinuitet inom den högklassiga småbarnspedagogiken, inbegripet förskoleundervisningen, och grundläggande utbildningen.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Undervisnings- och kulturministeriet startade i december 2012 i enlighet med regeringsprogrammet och utvecklingsplanen Utbildning och forskning 2011—2016 en utredning av möjligheterna att göra förskoleundervisningen obligatorisk i syfte att garantera att hela årskullen tar del av en pedagogiskt högklassig småbarnspedagogik. År 2013 blev utredarna, docenterna Jarmo Kinos och Tuire Palonen, klara med sin utredning om obligatorisk förskoleundervisning. Med stöd av sin utredning lade de fram förslaget att förskoleundervisningen för 6-åringar ska bli obligatorisk för hela årskullen.

Propositionen har beretts vid undervisnings- och kulturministeriet utifrån utredarnas rapport.

Frågan behandlades i samrådsförfarande enligt 8 § i kommunallagen (365/1995). Vidare behandlades förslaget i förhandlingar enligt lagen om förhandlingsrätt för innehavare av kommunala tjänster (389/1944) med Undervisningssektorns Fackorganisation.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Propositionen var på remiss från den 15 maj till den 16 juni 2014. Utlåtanden begärdes av 62 remissinstanser, och inom den utsatta tiden lämnades 45 utlåtanden in. Dessutom lämnades ett annat utlåtande in till undervisnings- och kulturministeriet.

Utlåtanden lämnades av social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Regionförvaltningsverket i Östra Finland, Regionförvaltningsverket i Lapland, Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland, Regionförvaltningsverket i Norra Finland, Utbildningsstyrelsen, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Barnombudsmannen, Minoritetsombudsmannen, Samedtinget, Delegationen för romska ärenden, Riksomfattande handikapprådet, Esbo stad, Helsingfors stad, Enare kommun, Joensuu

stad, Lahtis stad, S:t Michels stad, Uleåborgs stad, Raumo stad, Brahestads stad, Reso stad, Sotkamo kommun, Tammerfors stad, Åbo stad, Viitasaari stad och Pihtipudas kommun, Ylöjärvi stad, Etseri stad, Akava ry, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC, Kommunarbetsgivarna, Barntädgårdsläraryrket, Luokanopettajaliitto ry, Undervisningssektorns Fackorganisation, Finlands Föräldraförbund, Fackorganisationen för högutbildade inom socialbranschen Talentia rf, Kyrkostyrelsen, Centralförbundet för barnskydd, Mannerheims Barnskyddsförbund, Finlands social och hälsa rf, Finlands Svenska Lärarförbund, Finlands Kommunförbund och Företagarna i Finland. Dessutom lämnade Handikappforum rf in ett utlåtande.

De flesta remissinstanser ansåg att propositionen om obligatorisk förskoleundervisning

kan understödjas. Det betonades att högklassig förskoleundervisning främjar barnets balanserade uppväxt, utveckling och inläring. Kritik riktades mot den bestämmelse i utkastet som gällde kommunens skyldighet att kontrollera att barn som inte deltar i den officiella förskoleundervisningen i enlighet med lagen om grundläggande utbildning når målen för undervisningen. Skyldigheten i fråga finns inte med i den slutliga propositionen.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2015 och avses att bli behandlad i samband med den. Propositionens ekonomiska konsekvenser kommer att beaktas i den kompletterande budgetpropositionen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslaget

26 a §. Deltagande i förskoleundervisning. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om deltagande i förskoleundervisning. Enligt 1 mom. ska barnen året innan läroplikten uppkommer delta i ettårig förskoleundervisning eller i annan verksamhet genom vilken målen för förskoleundervisning uppnås.

Bestämmelsen i 2 mom. utgör ett undantag från detta. Enligt bestämmelsen ska barn som omfattas av sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. i denna lag delta i förskoleundervisning enligt 26 § 1 mom. i gällande lag det år läroplikten uppkommer. Ett barn som omfattas av förlängd läroplikt ska ha rätt att få förskoleundervisning det år barnet fyller fem år. När det gäller 2 mom. ändras situationen inte för kommunen eller för ett barn med förlängd läroplikt.

I det föreslagna 3 mom. föreskrivs det om den rätt till förskoleundervisning också det år läroplikten uppkommer som de barn har som enligt 27 § inleder den grundläggande utbildningen ett år senare än vad som föreskrivs. Inte heller när det gäller 3 mom. ändras situationen för kommunen eller för barnet.

Enligt förslaget i 4 mom. ska barnets vårdnadshavare se till att barnet deltar i förskoleundervisning eller i annan verksamhet genom vilken målen för förskoleundervisningen uppnås.

Förslaget ligger i linje med den grundläggande utbildningen. Läropliktiga ska delta i grundläggande utbildning som ordnas med stöd av den lagen eller annars förvärva kunskaper som motsvarar den grundläggande utbildningens lärokurs. Elevens vårdnadshavare kan besluta att eleven ska undervisas hemma eller av någon annan utbildningsordnare än en som avses i lagen om grundläggande utbildning.

När det gäller grundläggande utbildning kan hemundervisning ordnas hemma eller utanför hemmet i grupper och under skolliknande förhållanden. Den grundläggande utbildning som en läropliktig får utanför det officiella skolsystemet räknas som hemundervisning även om den har organiserats i skol-

form och motsvarar den grundläggande utbildningens lärostoff.

Enligt den gällande lagstiftningen ska den kommun där den läropliktige är bosatt övervaka hans eller hennes framsteg, om den läropliktige inte deltar i utbildning som ordnas med stöd av lagen om grundläggande utbildning.

Det är meningen att barnets vårdnadshavare också när det gäller förskoleundervisning ska kunna bestämma sig för verksamhet genom vilken målen för förskoleundervisningen uppnås som anordnas i hemmet eller förskoleundervisning med någon annan anordnare av undervisningen än en som avses i lagen om grundläggande utbildning. Förskoleundervisning som barnen får utanför det officiella förskolesystemet ska på samma sätt som inom den grundläggande utbildningen anses motsvara hemundervisning även om den har organiserats på samma sätt som förskoleundervisning och motsvarar de mål för förskoleundervisningen som anges i grunderna för förskoleundervisningens läroplan. Således ligger förslaget i linje med den grundläggande utbildningen när det gäller hemundervisning.

Förskoleundervisningen hör inte till läroplikten trots att den blir obligatorisk. Därför är det inte ändamålsenligt att den kommun där barnet är bosatt ska ha motsvarande skyldighet att övervaka barnets framsteg i förskoleundervisningen om barnet inte deltar i förskoleundervisning som ordnas med stöd av lagen om grundläggande utbildning. Barnets vårdnadshavare ska se till att barnet deltar i förskoleundervisning eller annan verksamhet genom vilken målen för förskoleundervisningen uppnås.

Grunderna för förskoleundervisningens läroplan som utbildningsstyrelsen utarbetat anger målen för förskoleundervisningen.

I 5 mom. föreslås det bemyndiganden att utfärda förordning. Bestämmelser om förfarandet vid ansökan till förskoleundervisning och om bildandet av undervisningsgrupper i förskoleundervisningen utfärdas vid behov genom förordning. Dessa bemyndiganden finns också i den gällande lagen.

35 §. Elevens skyldigheter. I 1 mom. i den gällande paragrafen föreskrivs det om skyldigheten för en elev att delta i den grundläggande utbildningen, om han eller hon inte av särskilda skäl tillfälligt har fått befrielse. Eftersom det är meningen att förskoleundervisningen ska bli obligatorisk, föreslås det en sådan precisering av formuleringen i paragrafen att bestämmelsen gäller skyldigheten för en elev att delta i den utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning som han eller hon har antagits till. Den nya formuleringen innefattar också förskoleundervisning och andra undervisningsformer som anges i 5 § i lagen om grundläggande utbildning.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

2.1 Förordningen om grundläggande utbildning

Enligt förordningen om grundläggande utbildning kan 6—10-åringar ges sådan undervisning för invandrare som förbereder dem för den grundläggande utbildningen. Den som deltar i undervisningen har rätt att flytta över till den grundläggande utbildningen redan innan den förberedande undervisningen har avslutats, om han eller hon har förutsättningar att följa den grundläggande utbildningen.

De ändringar i lagstiftningen som gäller obligatorisk förskoleundervisning föreslås vara sådana att ett barn kan flytta över till förskoleundervisning innan den förberedande undervisningen för invandrare inför den grundläggande utbildningen enligt förordningen om grundläggande utbildning har avslutats, om barnet har förutsättningar att delta i förskoleundervisningen. Förordningen om grundläggande utbildning måste till denna del ses över.

2.2 Grunderna för förskoleundervisningens läroplan

Grunderna för förskoleundervisningens läroplan revideras för närvarande. På förskoleundervisning tillämpas de gällande grunderna för förskoleundervisningens läroplan. De nya grunderna för förskoleundervisningens läro-

plan tas i bruk 2016. I de nya grunderna för förskoleundervisningens läroplan beaktas det att förskoleundervisningen blir obligatorisk. Utbildningsstyrelsen stöder det lokala läroplansarbetet med utbildning och stark styrning via information.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Den tillämpas dock först från och med den 1 augusti 2015.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Propositionen kan granskas också med tanke på de grundläggande rättigheterna. Jämlikheten tryggas genom 6 § i grundlagen. Ingen får utan godtagbart skäl särbehandlas av en orsak som gäller hans eller hennes person. Enligt 3 mom. i den paragrafen ska barn bemötas som jämlika individer, och de ska ha rätt till medinflytande enligt sin utvecklingsnivå i frågor som gäller dem själva. Genom 7 § tryggas allas rätt till bl.a. personlig frihet. De kulturella rättigheterna tryggas genom 16 §. I grundlagens 16 § 2 mom. sägs det att det allmänna enligt vad som närmare bestäms genom lag ska säkerställa lika möjligheter för var och en att oavsett medellöshet enligt sin förmåga och sina särskilda behov få även annan än grundläggande utbildning samt utveckla sig själv.

Den föreslagna reformen gör förskoleundervisningen obligatorisk. Barnen ska delta i ettårig förskoleundervisning eller annan verksamhet genom vilken målen för förskoleundervisningen uppnås.

Propositionen kan således anses vara förpliktande för såväl barnet som familjen. Det bör dock observeras att ett barn inte är skyldigt att vara fysiskt närvarande vid förskoleundervisningen, utan familjen kan också se till att barnet deltar i annan verksamhet genom vilken målen för förskoleundervisningen uppnås. Till denna del är systemet detsamma som inom den grundläggande utbildningen, där barnen har läroplikt men inte skolplikt.

Ur barnens perspektiv kan det också anses att propositionen utökar de grundläggande rättigheterna eftersom en lyckad förskoleundervisning ger barnen en god beredskap inför den grundläggande utbildningen och på så sätt jämnar ut eventuella skillnader i hemförhållandena. Inom förskoleundervisningen kan t.ex. inlärningssvårigheter upptäckas och barnet anvisas det stöd det behöver redan på ett tidigare stadium. Erfarenheterna visar att stödåtgärder som sätts in tidigt leder till bätt-

re resultat. Således kan det bedömas att propositionen förbättrar jämlikheten mellan barnen och garanterar dem stöd enligt deras särskilda behov.

Regeringen anser att propositionen inte kränker de grundläggande fri- och rättigheter som anges i grundlagen och att propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 26 a och 35 § i lagen om grundläggande utbildning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) 26 a § och 35 § 1 mom.,
av dem 26 a § sådan den lyder i lag 1288/1999, som följer:

26 a §

Deltagande i förskoleundervisning

Året innan läroplikten uppkommer ska barnen delta i ettårig förskoleundervisning eller annan verksamhet genom vilken målen för förskoleundervisningen uppnås.

Med avvikelse från bestämmelsen i 1 mom. ska barn som omfattas av sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. delta i förskoleundervisning enligt 26 § 1 mom. det år läroplikten uppkommer. Dessutom har ett barn som omfattas av förlängd läroplikt rätt att få förskoleundervisning det år barnet fyller fem år.

Barn som enligt 27 § inleder den grundläggande utbildningen ett år senare än vad som föreskrivs har utöver det som anges i 1 mom. rätt till förskoleundervisning också det år läroplikten uppkommer.

Barnets vårdnadshavare ska se till att barnet deltar i förskoleundervisning eller annan

verksamhet genom vilken målen för förskoleundervisningen uppnås.

Bestämmelser om förfarandet vid ansökan och om bildandet av undervisningsgrupper i förskoleundervisningen får utfärdas genom statsrådets förordning.

35 §

Elevers skyldigheter

En elev ska delta i den utbildning enligt denna lag som han eller hon har antagits till, om eleven inte av särskilda skäl tillfälligt har fått befrielse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015.
Från den 1 januari 2015 till den 31 juli 2015 tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Helsingfors den 15 september 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

Kultur- och bostadsminister *Pia Viitanen*

Lag**om ändring av lagen om grundläggande utbildning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) 26 a § och 35 § 1 mom.,
av dem 26 a § sådan den lyder i lag 1288/1999, som följer:

Gällande lydelse

26 a §

Rätt till förskoleundervisning

Ett barn har rätt att få förskoleundervisning året innan läroplikten uppkommer. Barn som omfattas av sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. och sådana barn som enligt 27 § inleder den grundläggande utbildningen ett år senare än vad som bestämts, har rätt till förskoleundervisning också det år läroplikten uppkommer.

Elevens vårdnadshavare beslutar om deltagande i förskoleundervisningen, utom i fråga om det undantag som anges i 26 § 1 mom. Bestämmelser om förfarandet vid ansökan till förskoleundervisning utfärdas vid behov genom förordning.

Bestämmelser om bildandet av undervisningsgrupper i förskoleundervisningen utfärdas vid behov genom förordning.

35 §

Elevens skyldigheter

En elev skall delta i den grundläggande utbildningen om han inte av särskilda skäl tillfälligt har fått befrielse.

Föreslagen lydelse

26 a §

Deltagande i förskoleundervisning

Året innan läroplikten uppkommer ska barnen delta i ettårig förskoleundervisning eller annan verksamhet genom vilken målen för förskoleundervisningen uppnås.

Med avvikelse från bestämmelsen i 1 mom. ska barn som omfattas av sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. delta i förskoleundervisning enligt 26 § 1 mom. det år läroplikten uppkommer. Dessutom har ett barn som omfattas av förlängd läroplikt rätt att få förskoleundervisning det år barnet fyller fem år.

Barn som enligt 27 § inleder den grundläggande utbildningen ett år senare än vad som föreskrivs har utöver det som anges i 1 mom. rätt till förskoleundervisning också det år läroplikten uppkommer.

Barnets vårdnadshavare ska se till att barnet deltar i förskoleundervisning eller annan verksamhet genom vilken målen för förskoleundervisningen uppnås.

Bestämmelser om förfarandet vid ansökan och om bildandet av undervisningsgrupper i förskoleundervisningen får utfärdas genom statsrådets förordning.

35 §

Elevens skyldigheter

En elev ska delta i den utbildning enligt denna lag som han eller hon har antagits till, om eleven inte av särskilda skäl tillfälligt har

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

fått befrielse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015.

Från den 1 januari 2015 till den 31 juli 2015 tillämpas de bestämmelser som gällde vid denna ikraftträdandet av denna lag.